

Jaarverslag werkgroepen 2025

Inhoud

1	NatuurWerkt!	3
2	Diddersgoed	5
3	Communicatie	7
4	Natuurpaden	10
5	Activiteiten op Verzoek	15
6	Scholenwerkgroep Veenendaal	16
7	Mediatheek	20
8	Moestuin de Duiventoren	22
9	Verslag Scholenwerkgroep Rhenen 2025.....	24
10.	De Zwammen	26
11.	De Groenhoftuin.....	27
12.	Weidevogelbeschermgroep	28
13.	Duurzaamheid	29
14.	Vogelwerkgroep	31
15.	Excursies	33
16.	Bomen en openbaar groen	34

1 NatuurWerkt!

Verslag 2025

Weer hebben we een mooi jaar met NatuurWerkt! afgesloten.

Ook dit jaar weer veel nieuwe deelnemers en oude die weer vertrokken, vaak door het vinden van een baan waar we dan weer heel blij mee zijn.

Enkele bijzonderheden dit jaar:

In maart zijn we met een delegatie op het gemeente huis geweest daar werd een magazine uitgereikt. Waar enkele van onze vrijwilligers instonden.

April we hebben onze EHBO cursus gehad. We kunnen nu weer alles verbinden.

In juni hebben we een ochtend niet gewerkt omdat het te warm was!

In September hebben we afscheid genomen van Harald die ons 9 jaar als boswachter begeleid heeft namens SSB op de donderdag. We zullen hem missen. We hopen zijn opvolger minimaal voor de komende 9 jaar te strikken.

Oktober stond in het teken van het jaarlijkse vrijwilligersfeest op 28 oktober. Op een prachtig versierd Remmerstein. S 'middags een rondleiding op Kwinteloijen en het uitreiken van de wisselbokaal weer verzorgd door Koos.

Vrijwilligers

Eind november 2025 telde de vrijwilligerslijst 55 personen.

Het is weer een heel divers gezelschap uit alle hoeken van onze maatschappij die heerlijk afleiding, rust en uitdaging zoeken in de mooie natuur rond Veenendaal terwijl ze gelijk de natuur een stukje mooier maken.

Financiën

Het jaar 2025 is evenals voorgaande jaren met een batig saldo afgesloten.

Werkkleding en gereedschap

Dit jaar hebben we ons verwend met krukjes. Heerlijk droog zitten in de koffie pauze en lekker warm zo van de grond. Ze bevallen heel goed.

Grote aankopen zijn er verder niet gedaan, wel is steeds gezorgd voor de nodige aanvulling van werkhandschoenen, kleding en gereedschap.

De gereedschapschuur is in tussen bekleed met anti condens doek. Zo hopen we dat dit jaar ons gereedschap droog blijft. Frans heeft ook nog eens voor mooie stellingen gezorgd dus dat moet goedkomen.

Een anonieme donor doneerde spitvorken. Deze zijn heel handig bij het verwijderen van bramen. Een karwei waarmee we ons nog jaren bezig kunnen houden.

Vrijwilligersfeest

Op 28 oktober was het weer tijd voor ons, inmiddels traditie geworden, vrijwilligersfeest. De feestcommissie had weer een mooi programma gemaakt. 's Middags naar Kwinteloijen voor een rondleiding met uitleg door Bert van der Haar en Han Runhaar. Tegen half 5 waren we welkom op een mooi versierd landgoed Remmerstein voor Glühwein. Tevens vond weer de uitreiking van de bekende en fel begeerde wisselbokaal plaats. Onder het genot van een echte Hollandse hap, friet, kroket, frikandel, kaas soufflé en anders lekkers werd er gezellig nagepraat over de dag en het afgelopen jaar. Ook dit jaar dus weer een geslaagd feest.

Ilse Kanij

December 2025

2 Diddersgoed

Jaarverslag natuurtuin Diddersgoed

Vanaf laatste zondag van de maand in februari tot en met laatste zondag van oktober is de natuurtuin open voor publiek tussen 3 en 4 uur in de middag. Door het plaatsen van de IVN-banner bij de ingang lokken we meer mensen de tuin in. Zo'n 75 mensen bezochten de tuin ook veel kinderen, die de tuin al kenden van schoolprojecten.

De scholenwerkgroep verzorgde vele excursies in natuurtuin Diddersgoed (zie verslag scholenwerkgroep). Vele schoolklassen van lager onderwijs bezochten de tuin en voerden opdrachten uit.

De afgelopen 2 jaar en ook afgelopen najaar is er veel gesnoeid in de natuurtuin. De verhoogde bak bij de ingang lag grotendeels in de schaduw en aan de achterzijde zijn struiken ingekort en een esdoorn is verwijderd. In het elzenbosje is de takkenril verder aangevuld. In het lage schraallandgedeelte zijn ook struiken uitgedund. Om de bodem hier verder te verschromen voor de bijzondere plantengroei is ook diverse keren al het blad weggeharkt. Half augustus heeft firma Heikamp het schraalland gemaaid en het maaisel is afgevoerd.

Van de zomer heeft de gemeente de verrotte vlonders (4x) vernieuwd en het is heel mooi geworden.

Op maandag 15 september is de verlande kikkerpoel uitgegraven met 9 tons rubskraan met extra lange arm van firma Vaarkamp. Was halve dag werk. Keurig werk geleverd kosten waren € 1100,- Op dit moment is het water van de poel weer heel helder geworden. Er is een eendenkorf gekocht en geplaatst. En zijn 2 rietschermen aangeschaft om bij de kikkerpoel de ijsvogel te kunnen observeren.

In het elzenbosje zijn 2 vleermuiskasten opgehangen.

In oktober hebben de jongeren van De Zwammen op de landelijke natuurwerkdag diverse knotwilgen geknot bij heel nat weer. Het snoeihout anderhalve vrachtwagen is door de gemeente Veenendaal opgehaald.

De gelegde meidoornhagen groeien goed.

Er zijn nog 2 bijzondere meidoornbomen geplant en wat struiken die vroeg bloeien in het voorjaar. Ook is nieuwe knotwilg geplant met rode takken, heel fraai. Esdoorn 'oktober glory' is ook aangeplant en kleurt knal rood in het najaar.

De bijenkasten uit onze bijenstal zijn van de zomer verplaatst naar ander gebied omdat deze werden opgegeten door Aziatische hoornaars. In de omgeving van de tuin is een groot nest weggezogen door erkend bedrijf.

In ons nieuwe bijenhotel zaten helaas zeer weinig wilde bijen. Ik denk dat de het met de wilde bijenstand in Veenendaal slecht is gesteld. In voorjaar werden door gemeente kruidenrijke vegetaties nog geklepeld ! Dit kan echt niet ! Zelf in najaar werden kruidenrijke vegetaties in Ruisseveen gemaaid. Zo verdwijnen overwinteringsplaatsen

voor insecten(eieren) zoals holle stengels van kruiden, waar ook poppen van vlinders aan kunnen hangen.

Vier soorten bloembollenmengsels zijn geplant van firma Lubbe uit Lisse waaronder ook een bijenmengsel met skalkeur. De bollen bloeien vanaf februari tot en met mei.

In de natuurtuin broeden 15 soorten vogels. Ook komt er steeds een IJsvogel langs en duikt op visjes.

Jongeren Ichthus- College ontwerpen eigen droomwijk

Van maandag 2 juni t/m donderdag 5 juni bezochten 20 groepjes jongeren van Havo klassen ' 2' natuurtuin Diddersgoed. Deze excursies vallen onder de lessen aardrijkskunde; voor dit project 'ontwerp je eigen droomwijk' is een leerplan geschreven. De jongeren hadden gesprekken met de voorzitter van de Winkeliersvereniging Ellekoot, de beheerder van dierenkampje en moestuinen Buitenzorg, de wijkmanager Veenendaal-West(gemeente) en ik als beheerder natuurtuin Diddersgoed. Was een intensieve week voor mij maar wel leuk en nuttig ! De jongeren waren best geïnteresseerd en beleefd. 's Middags gingen ze op school ontwerptekeningen maken, op schaal met de kennis die ze buiten hebben opgedaan. De 3 leraren aardrijkskunde waren ook enthousiast over hun nieuwe werkwijze. Voor de lessen van aardrijkskunde gaan ze ook regelmatig met de klassen naar buiten. Prettige school om mee samen te werken.

Plannen 2026

- Laatste gedeelte meidoornhaag ook een gelegde haag van maken. Hier voor zijn ook in ander gebied hazelaartakken geoogst die worden gebruikt om de gelegde haag te ondersteunen.
- Tuin gedeelte eind februari bekalken.
- Klein pad vanaf bank richting bijenstal is nu erg zanderig, gaan we kleischelpen opbrengen.
- Plaatsen 3 bordjes met info over de tuin in 2025 niet aan toe gekomen.
- Waterlelie aanplanten en wat fonteinkruiden.

Bert Budding, beheerder natuurtuin Diddersgoed

Veenendaal, 17 januari 2026

3 Communicatie

Jaarverslag 2025 Werkgroep Communicatie

Er zijn in 2025 4 fysieke werkgroepvergaderingen geweest. Het meeste contact verliep via kort informeel overleg via mail, telefoon of whatsapp.

In 2025 heeft de werkgroep communicatie afscheid genomen van Tineke Wouda en Ernst van Rijssel. Beide blijven actief maar blijven zijdelings betrokken bij de werkgroep.

De werkgroep bestaat uit Cokkie Gadella, Henk te Paske en Julia Ladiges.

Kernactiviteiten

De belangrijkste kernactiviteiten van de werkgroep zijn het vergroten van de naamsbekendheid, en werving van nieuwe leden. Tijdens excursies en op markten en braderieën is voorlichtingsmateriaal verspreid. Onze folders liggen in bibliotheken en op campings en vakantieparken.

Daarnaast heeft de werkgroep zich beziggehouden met het samenstellen en uitgeven van het Groene Blad, onderhouden van de website, samenstellen en rondsturen van de Nieuwsbrieven, onderhouden van de social mediakanalen en uitbrengen en actueel houden van mappen met informatie over de werkgroepen.

Er is samenwerking geweest met het Groenhof Tuinteam en de Scholenwerkgroep.

Nieuwe leden

Al deze activiteiten hebben ertoe geleid dat er in 2025 23 nieuwe leden bij zijn gekomen.

Voor de nieuwe leden werden meerdere Nieuweledenbijeenkomsten georganiseerd, waar men met elkaar kon kennismaken. Ook is uiteengezet wat onze vereniging te bieden heeft.

Groene Blad

Er zijn in 2025 weer vier edities van het Groene Blad uitgebracht waarvan een speciale jubileumeditie.

Het aantal te drukken exemplaren (ongeveer 400) ligt wat hoger dan het aantal leden, omdat ook basisscholen in Veenendaal en Rhenen, politieke partijen, adverteerders en andere IVN-afdelingen een exemplaar toegestuurd krijgen.

De bezorging is dit jaar weer zoveel mogelijk door eigen leden gedaan, waardoor veel portokosten werden bespaard. Het bezorgteam nam de bezorging op zich in Veenendaal, Rhenen, Elst en Amerongen. De bezorging naar de overige adressen buiten Veenendaal werd via PostNL gedaan.

Een zoektocht naar een nieuwe redacteur heeft, ondanks herhaalde oproepen, nog geen resultaat opgeleverd.

Website

De website draagt bij aan de herkenbaarheid van onze afdeling. IVN Veenendaal-Rhenen kan zich zo beter presenteren naar de buitenwereld. Op de website worden ook alle activiteiten

vermeld en kan men zich opgeven voor excursies, lezingen en films. De lokale website is gekoppeld aan de landelijke IVN-website.

Nieuwsbrief

Door middel van korte nieuwsitems worden leden geïnformeerd over nieuws rond natuureducatie en duurzaamheid, en ook over komende activiteiten van IVN en andere (regionale) natuurorganisaties.

Elke tiende van de maand is er een nieuwsbrief uitgebracht. Die van juli en augustus is gecombineerd tot één nieuwsbrief.

Social Media

Ook via facebook- en instagram wordt onze afdeling gepromoot en worden de actuele nieuwsitems snel onder de aandacht gebracht.

Het is te merken dat dit een positieve uitwerking heeft op de bekendheid van onze activiteiten. We zijn nog steeds op zoek naar een nieuwe beheerder.

Contact met de media

Lokale persberichten zijn belangrijk voor de communicatie naar buiten. De aankondigingen van de excursies en ook van andere activiteiten werden afgelopen jaar doorgaans gepubliceerd in de papieren versie van regionale bladen, zoals Rijnpost en Gemeentenuws Rhenen.

Plaatsing in de papieren versie van de krant is zeker niet gegarandeerd. Soms verscheen het bericht alleen in de digitale agenda van het blad.

IVN in het nieuws via de Rijnpost (interviews/reportages):

- 18 januari - [Jubileumjaar IVN Veenendaal-Rhenen](#)
- 14 juni - [IVN Veenendaal-Rhenen bestaat 40 jaar](#)
- 26 juli - [Zomerse oogst en groene passie bij IVN-tuin in Rhenen](#)
- 21 september - [Opentuingdag De Groenhof in Veenendaal; vol plezier en natuur voor jong en oud](#)

Financiën

De werkgroep heeft in 2025 de hand op de knip gehouden. Het budget voor kosten in 2025 was € 500. Er is €110 uitgegeven.

Ten aanzien van het Groene Blad en de website stond er € 3750 op de begroting.

De werkelijke uitgaven waren € 4539. De opbrengsten uit advertenties bedroegen € 635 (zoals begroot).

Jaarplan 2026 Werkgroep Communicatie

We streven ernaar dat de groei van het ledenaantal zich ook in 2026 voortzet. Daarom is het belangrijk dat we onze naamsbekendheid zoveel mogelijk proberen te vergroten.

Door deel te nemen aan de Gemeentelijke Vrijwilligersbanenmarkt hopen we dat er een aantal actieve vrijwilligers zullen bijkomen.

In 2026 zijn we van plan om weer een actie met de Jumbo PWA-park te organiseren zodat lokale mensen bewust zijn van de IVN tuin en mediatheek in de buurt van hun supermarkt / woonadres.

Omdat we afscheid hebben genomen van enkele werkgroepleden zijn er vacatures ontstaan.

We zoeken nog steeds hulp voor de social media en voor de redactie van het Groene Blad en andere media activiteiten.

Cokkie Gadella

Coördinator werkgroep

Januari 2026

4 Natuurpaden

Jaarverslag 2025 IVN Werkgroep Natuurpaden

Dit is het verslag van een bijzonder jaar: het jubileumjaar van 40 jaar IVN Veenendaal-Rhenen.

Voor de werkgroep Natuurpaden springen er dit jaar 5 gebeurtenissen uit:

- De ontwikkeling van een geactualiseerde versie van wandelroute De Dennen
- De ontwikkeling van de 40 bomen route, een jubileumfietsstocht langs 40 markante bomen in de bebouwde kom van Veenendaal
- Uitbreiding van het aantal routecontroleurs met 3 enthousiaste wandelaars en/of fietsers
- De transitie van onze wandel- en fietsroutes van de oude IVN app naar de IVN Natuurroutes app
- De ontwikkeling van een informatiemap voor ondernemers in de horeca – en recreatiebranche

De werkgroep in een notendop

De werkgroep Natuurpaden houdt zich bezig met het beheer en de jaarlijkse controle van de wandel- en fietsroutes die ze heeft uitgezet. De werkgroep beheert negen wandelroutes en vijf fietsroutes. Deze routes zijn, naast een gedetailleerde routebeschrijving, ook van natuurinformatie voorzien. We denken dat dit een belangrijke meerwaarde is van onze routes.

Personalia

In de kerngroep van de werkgroep hebben zich geen personele wijzigingen voorgedaan; de werkgroep bestaat uit Ale Kok, Jan van 't Veer, Henk te Paske en Harmannus Harkema. Halverwege het jaar heeft Harmannus het coördinatorschap overgenomen van Henk.

De groep van externe routecontroleurs heeft een flinke uitbreiding ondergaan. We hebben drie nieuwe routecontroleurs mogen verwelkomen. Jammer genoeg heeft Jan van Oeveren zijn werkzaamheden voor de werkgroep moeten beëindigen. Jan, heel hartelijk dank voor je inzet voor de werkgroep, eerst als werkgroeplid en later als routecontroleur.

De groep bestaat nu uit René Haverdings, Theo Dopper, Willem Ladiges, Jos Bras (nieuw), Jan van der Wilt (nieuw) en Theo Hattink (nieuw). Hun inzet en inbreng wordt zeer gewaardeerd. We hebben als werkgroep in 2025 zeven keer fysiek vergaderd, maar daarnaast is er ook veelvuldig informeel contact geweest via app en mail. Op 22 november hebben we samen met de padencontroleurs weer een themamiddag gehouden.

Controle natuurroutes

De werkgroep streeft naar een jaarlijkse controle van de wandel- en fietsroutes die in vorige jaren zijn uitgezet. Daarin zijn we goed geslaagd, alle routes zijn gecontroleerd. De wandel- en fietsroutes worden door twee controleurs tegelijkertijd nagezien, de één controleert via de papieren versie, de ander via de IVN Natuur app op de smartphone.

Er is een nieuw controleschema gemaakt, waarbij de controles een verschuiving per seizoen hebben. Zo komt er meer variatie in de controlemomenten over het jaar. Elke route wordt om de 15 maanden gecontroleerd, telkens in een ander seizoen. Dat geeft veel meer informatie dan op de oude manier, waarbij dezelfde routes steeds in voor- of najaar werden gecontroleerd. Omdat de ervaring ons leerde dat er toch heel wat kan veranderen tijdens het interval tussen de controles hebben we besloten om met ingang van 2026 alle routes eens per 9 maanden te controleren.

Nieuwe routes

Wandelroute De Dennen

Dit is een oude IVN-wandelroute die in de vergetelheid was geraakt. We hebben de vernieuwde route gebaseerd op een boekje uit 2004, die we in het archief hebben gevonden. Najaar 2024 hebben we de route verkend en afgelopen jaar hebben we de route verder ontwikkeld. Behalve dat veel van de route gedateerd was, waren de oude teksten naar onze mening veel te lang. Bestaande teksten hebben we dus drastisch ingekort.

Een echt nieuw onderdeel van de route is een ommetje over Landgoed Wittenoord. Dit is een voorbeeld van een 'Nieuw Landgoed'. Ook het fraaie heideveld met een bosven is prachtig. Dit gebied heet Groot Wolfswinkel en wordt ook wel het moeras bij Groot Wolfswinkel genoemd. Ongeveer 40 jaar geleden is door de toenmalige werkgroep Natuurpaden de oerversie van deze wandelroute beschreven, je kunt het dus wel een jubileumroute noemen. We bedanken routecontroleur René Haverdings voor zijn belangrijke aandeel in de ontwikkeling van onze negende wandelroute.

40bomen Fietsroute

Ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van IVN Veenendaal-Rhenen hebben we in samenwerking met IVN'er en bomenexpert Jan Willem de Groot een fietsroute samengesteld langs 40 markante of bijzondere bomen in Veenendaal. De route heeft geen vast startpunt, je kunt beginnen waar je wilt. Wij hebben als startpunt gekozen voor de Frisia villa (restaurant 't Zusje) in het centrum. Het is een echte stap-op-stap-af route. Logische stap-af punten zijn de beide begraafplaatsen, waar veel karakteristieke bomen staan. Het bomenbestand in Veenendaal is veelzijdig: je fietst langs eerbiedwaardige oude bomen en bomen van recentere datum, langs bomen uit de hele wereld, bomen met een speciaal verhaal en kleurrijke bomen.

Samenwerking Veense Ommetjes

Sinds 2021 werken we op uitnodiging van oud-werkgroep lid en routecontroleur Jan van Oeveren samen met de (niet aan IVN gelieerde) werkgroep Veense Ommetjes (VO). VO heeft een flink aantal wandeltochten in en rond Veenendaal uitgezet. Van deze routes hebben we er drie van natuurinformatie voorzien, namelijk 'De Hazenberg', 'Paden naar de Plantage' en 'Rondje Remmerden'. Deze wandelingen zijn toegevoegd aan onze website.

Onze werkgroep beheert en controleert de Ommetjes niet, dat is voor rekening van werkgroep VO. Deze ommetjes zijn niet opgenomen in de IVN Natuurroutes app.

PR

Het vergroten van de bekendheid van de IVN Natuurpaden draagt bij aan natuurbehoud, gezondheid, educatie, toerisme en sociale samenhang. Het moedigt mensen aan om de natuur te ontdekken, te waarderen en te beschermen.

Om meer bekendheid te geven aan onze natuurpaden hebben we contact gezocht met een aantal organisaties die actief zijn op het gebied van toerisme en vrije tijd.

- Regio Foodvalley heeft op haar website twee van onze wandelroutes opgenomen en ook een link naar onze overige natuurpaden op hun website geplaatst: (<https://www.ontdekregiofoodvalley.nl/>).
- VisitRhenen (<https://visitrhenen.com>) heeft links naar IVN-wandel- en fietsroutes op hun website geplaatst.
- Wandelzoekpagina (<https://www.wandelzoekpagina.nl>): alle onze wandelroutes staan erop.
- <https://www.kidsproof.nl> is een website met honderden gezinsuitjes en kinderactiviteiten. Regio Amersfoort heeft een verwijzing naar onze site.

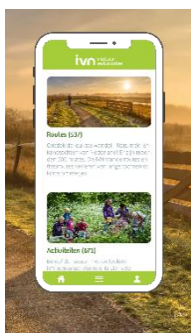

IVN Natuurroutes

In 2025 heeft IVN landelijk gekozen voor de app bouwer Irias/Routemakers.

In samenwerking met het Websupport-team van landelijk IVN hebben we gewerkt aan de transitie van de oude app naar de nieuwe. Dit was en is een uitgebreide klus. Eerst hebben we moeten leren hoe je de info in de nieuwe app aanbrengt, lijnstukken op de plattegrond plaatst en hoe je de nummers van de POI's (= point of interest = informatiepunt) op de plattegrond plaatst. En dan kom je erachter dat elk stukje tekst vereist dat je er een afbeelding (foto of tekening) bij plaatst. In de oude app plaatste je nu en dan een foto, maar nu moet je veel afbeeldingen verzamelen. Wij hebben voorlopig voor een deel "lege" afbeeldingen geplaatst, dus een wit vlak in plaats van een echte afbeelding. Het systeem accepteert dit, en we hebben ervoor gekozen om dit voorlopig toe te passen tot we echte afbeeldingen kunnen plaatsen. Dat betekent dat alle routes in de app hebben gestaan. Inmiddels hebben we gemerkt dat er door een update van Routemakers problemen zijn met één fietsroute en twee wandelroutes. Deze hebben we tijdelijk uit de app moeten verwijderen.

Duidelijk is dat de transitie naar de nieuwe app ook in 2026 nog onze aandacht zal vragen.

Informatiemappen

De werkgroep Natuurpaden is destijds - in samenspraak met de PR-werkgroep - een pilot gestart om informatiemappen aan te bieden aan ondernemers in de recreatie en horeca.

Dit jaar hebben we het aantal enigszins uitgebreid, maar we hebben besloten dat we maximaal 10 ondernemingen/organisaties gaan bedienen. Daartoe hebben we de mappen geactualiseerd, en we hebben de flyers aangepast, o.a. met de nieuwe naam van de app. We hebben de gelamineerde flyers in twee versies: eenzijdig en tweezijdig bedrukt. We bieden bij elke onderneming/organisatie een of meer flyers naar keuze en een geactualiseerde infomap aan. De bedrijven liggen aan of nabij onze natuurroutes.

Nieuwjaarsbijeenkomst

Op initiatief van het bestuur was er op 18 januari 2025 weer een Nieuwjaarsbijeenkomst.

Het is traditie geworden dat de Natuurpadenwerkgroep tijdens deze bijeenkomst de nieuwjaarswandeling met vragen organiseert en verzorgt. In het najaar van 2024 waren we met de voorbereidingen gestart. Carlo van de Weerd heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de realisatie van de wandelroute.

Uitgaven

We hebben uitgaven gedaan ten behoeve van de kosten van ons abonnement op de Wandelzoekpagina, flyers, infomappen, en de themamiddag op 22 november. Het toegekende budget hebben we daarvoor ingezet.

Harmannus Harkema

Coördinator Werkgroep Natuurpaden

December 2025

5 Activiteiten op Verzoek

Jaarverslag van de werkgroep activiteiten op verzoek over het jaar 2025

De werkgroep bestond uit een lid, te weten Cokkie Gadella, maar op de volgende personen kon zij te allen tijde altijd een beroep doen; Piet Knopperts, Carlo van de Weerd, Suze Horchner, Ernst van Rijssel, Ilse Kanij en nog vele anderen. Mijn grote dank daarvoor.

De aanvragen varieerden sterk; Van begeleide wandelingen tot een lezing voor leden van Wijs met je Wijk, van een activiteit met lichtbeelden voor zorgboerderij de Eekhoeve, voor paddestoelen excursies en voor een stand in de bibliotheek met voorlichtingsmateriaal voor jong en oud. I.V.M. slechte weersomstandigheden zijn er ook verzoeken verplaatst naar 2026. Nieuwe verzoeken voor het komende jaar zijn alweer in behandeling genomen.

Totaal aantal deelnemers ca 215

Het I.V.N. heeft voor deze activiteiten in totaal een vergoeding ontvangen van 200 euro.

Vanzelfsprekend worden er folders van het I.V.N. uitgedeeld omdat dit soort activiteiten bij uitstek geschikt zijn om aan een breder publiek te vertellen wie we zijn en wat we doen.

Ik heb geen plannen voor het komende jaar anders dan de binnengekomen verzoeken zo goed mogelijk af te handelen.

Cokkie Gadella

6 Scholenwerkgroep Veenendaal

Scholenwerkgroep Veenendaal Jaarverslag 2025

Doel

Stimulering van het natuur- en milieuonderwijs in het Basisonderwijs, Speciaal onderwijs laagste klassen van het Voortgezet onderwijs.

Op welke manier doen wij dat

Met als motto "Een uur volop natuur" geven wij buitenlessen op een natuurlocatie en binnen/buitenlessen op- en rondom school.

Buitenlessen en natuuronderwijs op school zijn lang niet altijd meer vanzelfsprekend. De scholenwerkgroep IVN maakt het daarom voor scholen en leerkrachten makkelijk en leuk om met natuureducatie aan de slag te gaan, zowel in de klas als daarbuiten. Natuur en de vrijheid om buiten te bewegen, is belangrijk voor kinderen. Door natuuronderwijs, natuureducatie of natuurbeleving stimuleer je milieubewust gedrag bij kinderen. Unieke ervaringen in de natuur zijn zelfs bepalend voor het gedrag nu en in de toekomst.

Gerealiseerde prestaties 2025

Het was een bijzonder jaar voor de scholenwerkgroep. Door ziekte van de coördinator Bert de Ruiten moesten we op zoek naar een vervanger. Warner ten Kate heeft zich hiervoor ingezet maar moest zich eerst eigen maken van de wijze van werken. Ook waren er te weinig gidsen beschikbaar waardoor we een aantal aanvragen niet konden honoreren.

Desondanks hebben wij 67 buitenlessen gerealiseerd voor 1438 kinderen van 24 verschillende scholen.

Groenhoftuin. Voorjaar. (Groepen 1 en 2)

In de educatieve tuin rondom het IVN gebouw de Groenhof gaan de kleintjes in kleine groepen met een ouder zoeken naar kabouters. Vervolgens voeren zij de opdrachten uit die de kabouters aangeven. Daarbij komen vooral hun zintuigen aanbod.

7 buitenlessen met 171 kinderen

Groenhoftuin. Najaar. (Groepen 1 en 2)

Helaas konden deze lessen door coördinatie problemen niet doorgaan.

0 buitenlessen met 0 kinderen

Slootjesexcursies. (Groepen 6,7 en 8)

Helaas konden deze lessen door coördinatie problemen en een tekort aan gidsen niet doorgaan.

0 buitenlessen met 0 kinderen

Diddersgoed met Imker. Voorjaar. (Groepen 3,4 en 5)

In het voorjaar moeten de kinderen via opdrachten al hun zintuigen gebruiken door goed zoeken naar kriebeldiertjes, met blinddoek luisteren naar lentegeluiden, voelen aan bomen en te ruiken naar een zelfgemaakt geurpotje. Ook kunnen ze hun fantasie kwijt in het maken van een kunstwerk met natuurlijke materialen

Bij deze excursies is een Bijenstal met twee bijenvolkeren. Imker Henk Kok was aanwezig om de kinderen uitleg te geven over het leven van de Honingbij en de rol van de Imker daarin.

11 buitenlessen met in totaal 246 kinderen.

Diddersgoed met Imker. Najaar. (Groepen 3,4 en 5)

In het najaar moeten de kinderen via opdrachten al hun zintuigen gebruiken door goed zoeken naar kriebeldiertjes, met blinddoek luisteren naar herfstgeluiden, voelen aan bomen en te ruiken naar een zelfgemaakt geurpotje. Ook kunnen ze hun fantasie kwijt in het maken van een kunstwerk met natuurlijke materialen.

Bij deze excursies is een Bijenstal met een bijenvolk. Imker Henk Kok was aanwezig om de kinderen uitleg te geven over het leven van de Honingbij en de rol van de Imker daarin. Ook werd de invloed van de invasieve Aziatische hoornaar besproken.

12 buitenlessen met 261 kinderen.

Kwintelooijen. Voorjaar. (Groepen 6,7 en 8 en voortgezet onderwijs)

De duur van deze excursie is 2 tot 2,5 uur.

In groepjes voeren de kinderen in Kwintelooijen verschillende opdrachten uit die gericht zijn op het ontwaken van het bos in het voorjaar.

8 buitenlessen met 135 kinderen.

Kwintelooijen. Najaar. (Groepen 5,6,7 en 8 en voortgezet onderwijs)

De duur van deze excursie is 2 tot 2,5 uur.

Tijdens deze excursie komen de typische herfstverschijnselen aan de orde zoals paddenstoelen e.d. en hoe bereiden planten en dieren zich voor op de winter.

16 buitenlessen met totaal 234 kinderen.

Lessen op- en nabij school. Voorjaar voor de groepen 1 t/m 8

Ook dit jaar is het natuuronderwijs op school weer ondersteund met een natuurles binnen/ buiten.

In overleg kan het gaan over diverse thema's en onderwerpen. Er volgt eerst een korte les in de klas om daarna naar buiten te gaan om in de omgeving van de school de natuur te ontdekken. Duur: 1,5 tot 2 uur.

3 binnen/buitenlessen met totaal ca 71 kinderen.

Lessen op- en nabij school. Najaar voor de groepen 1 t/m 8

Ook dit jaar is het natuuronderwijs op school weer ondersteund met een natuurles in de klas.

In overleg kan het gaan over diverse thema's en onderwerpen. Er volgt eerst een korte les in de klas om daarna naar buiten te gaan om in de omgeving van de school de natuur te ontdekken. Duur: 1,5 tot 2 uur.

7 binnen/buitenlessen met totaal ca 172 kinderen.

Tiny Forest Petenbos Voorjaar

Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan met insecten, vogels en kleine zoogdieren. Kinderen leren in dit buitenlokaal over de Nederlandse natuur door allerlei opdrachtjes uit te voeren.

5 buitenlessen met totaal 127 kinderen.

Tiny Forest Petenbos Najaar

Een Tiny Forest is een dichtbegroeid, inheems bos ter grootte van een tennisbaan met insecten, vogels en kleine zoogdieren. Kinderen leren in dit buitenlokaal over de Nederlandse natuur door allerlei opdrachtjes uit te voeren.

1 buitenles met totaal 21 kinderen.

Overlegmomenten

De scholenwerkgroep is twee maal bijeen geweest. Overige communicatie heeft via email en whatsapp plaats gevonden.

Om de saamhorigheid verder te verhogen hebben wij normaal gesproken een gezamenlijke wandeling met aansluitend een lunch. Door de ziekte van onze coördinator zijn we dit jaar daar niet aan toegekomen.

Werkgroep leden

Dit jaar hebben wij helaas afscheid genomen van Susan Kuijpers. Maar gelukkig hebben wij Mieke Pico mogen verwelkomen in onze werkgroep. Daar zijn wij bijzonder blij mee.

Zo begonnen wij en eindigden wij het jaar 2025 weer met 11 werkgroep leden:

- Heleen Veldman
- Henriette Prins
- Bert de Ruiten
- Marie-Josée Heijnen
- Bianca Kleijer
- Theo Hattink
- Warner ten Kate
- Karlijn Sterkenburg
- Mieke Pico
- Anita Oosterlee
- Fenny Bijl

Mede dank aan

Piet Knoppert voor zijn hulp bij het begeleiden van de excursie Montessorischool in en zijn invallen bij een excursie in Kwintelooijen.

De werkgroep Groenhofstuin.

Bert Budding voor onderhoud natuurtuin Diddersgoed.

Onze Imker Henk Kok.

Suze Horchner en Tineke Wouda voor de ondersteuning vanuit de Mediatheek.

Warner ten Kate

7 Mediatheek

VERSLAG 2025 MEDIATHEEK

De mediatheek streeft naar het opbouwen van een brede collectie materialen en boeken op het gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. Zij stelt deze beschikbaar voor iedereen die daarin geïnteresseerd is. Zowel scholen als particulieren, leden en niet-leden kunnen bij ons terecht.

Bij aanschaf voor de mediatheek ligt het accent op milieu- en natuur educatieve materialen voor de basisschool en kinderopvang en op bevordering van de deskundigheid van de leden van onze werkgroepen.

De mediatheek geeft advies over het gebruik en de toepassing van educatieve materialen. Zij is gevestigd in het natuur-en milieueducatieve centrum "De Groenhof".

Het geven van cursussen, het gidsen bij wandelingen, het geven van lessen op scholen en verenigingen, het voorlichten en het uitlenen aan leerkrachten, studenten en geïnteresseerden vereist een goed voorziene mediatheek.

Gerealiseerde prestaties 2025

1. Aanvulling van materiaal en boeken
2. Organisatie van de uitleen
3. Openstelling op 42 woensdagmiddagen en na afspraak
4. Verkoop materialen op de Groenhof

Toelichting

1. Aanschaf nieuwe uitgaven m.n. van het KNNV

Aankoop van boeken geschikt voor de kinderen van de basisschool.

Invoer boeken in het Aurasysteem, waardoor je op onze website in de catalogus kunt zoeken

Aanvulling materialen

2. Controle en onderhoud van leskisten.

Scholen en andere leners blijken niet altijd even zorgvuldig met de materialen om te gaan.

3. Uitleen registratie.

Door de werkgroepen, met name de Scholenwerkgroep en door excursieleiders zijn veel materialen zoals visnetjes, loeppotjes, rugzakken en zoekkaarten geleend.

Scholen en 1 BSO hebben het afgelopen jaar 17 maal een kist geleend. Het aantal kinderen dat hier mee gewerkt heeft is 400 (schatting.)Het is moeilijk te zeggen omdat soms meerdere groepen ermee aan de slag gaan

Verder zijn er 36 boeken, 1 spel en een aantal tijdschriften uitgeleend.

Suze Hörchner (coördinator) en Tineke Wouda

8 Moestuin de Duiventoren

Jaarverslag IVN-moestuin de Duiventoren 2025

De bestaande groep vrijwilligers, 16 personen, heeft enorm veel werk verzet aan zaaien, planten, onderhouden en oogsten. Op dinsdagochtend bestaat de groep uit 9 vrijwilligers, op vrijdagmiddag zijn er 4 à 5 vrijwilligers en op zaterdagochtend zijn er 8 vrijwilligers en is er ook nog een vrijwilliger van 4 jaar bij. Er zijn vrijwilligers die op meerdere dagdelen komen. Natuurlijk wisselt het aantal aanwezigen, afhankelijk van ziekte, vakantie en familieomstandigheden.

In totaal drie nieuwe vrijwilligers.

Dorothy Reijn is coördinator van de moestuin.

2025 kenmerkt zich door een lage grondwaterstand als gevolg van langdurige droogte. Het is een groot geluk dat we de beschikking hebben over een grondwaterpomp, anders zouden we een groot deel van de oogst af hebben moeten schrijven.

Mede door de watergift hebben we van sommige gewassen toch goed kunnen oogsten. Aardappels, bieten en bonen gingen heel goed. Pompoenen waren echter dramatisch laag in opbrengst. Zo wisselt het elk jaar weer.

2025 zijn er weer diverse activiteiten op de moestuin georganiseerd.

- NLdoet op 15 maart. Ook dit jaar wordt er door 12 deelnemers compost op de bedden opgebracht en houtsnippers op de paden. Ook zijn er rekken geplaatst voor frambozen.
- Velt open tuindagen op 8 juni. Totaal; 5 bezoekers. Deze dag viel op de enige regendag van de zomer.
- Open tuinmiddag IVN-Groei en Bloei ter gelegenheid van de feestelijke verjaardagen van de verenigingen. Totaal 14 bezoekers.
- Tekensworkshop onder leiding van Elles Nap. Totaal aantal deelnemers; 11 personen.
- 2 lessen Yoga op de moestuin: totaal aantal deelnemers; 8 personen
- Inloop gedurende op tuindagen. Totaal aantal bezoekers; 15 personen.
- Excursie bodemdieren: aantal deelnemers: 11 personen.

Ondanks de mooie zomer, of misschien wel door de warmte zijn er in totaal minder bezoekers geweest dan we verwacht hadden. Ook staat of valt het met aankondiging in de Rijnpost. Activiteiten van de moestuin staan in Rhenen vaker in de Rijnpost dan in Veenendaal.

Financiën 2025

Zie volledige overzicht in het Jaarverslag onder hoofdstukken 2.3, 3, 4 en 5.

Eind 2024 ontving de moestuin een particuliere donatie van € 500, te besteden aan materialen en/of gereedschap. We zijn heel blij met dit bedrag en hebben het besteed aan een regentonpomp op accu (die was dit jaar onmisbaar) en een nieuwe gereedschapskist.

Er is een positief jaarsaldo van € 63. Dit bedrag wordt in 2026 besteed aan zaai- en plantgoed, gereedschapsonderhoud en dergelijke.

Plannen voor 2026

- Dorine van de Blink komt Dorthy assisteren bij het opzetten en organiseren van activiteiten op de moestuin.
- We gaan weer deelnemen aan NLdoet. Opgave is reeds gedaan en van het Oranjefonds is een toezegging gedaan van € 350.
- Het leven en de biodiversiteit op de moestuin blijvend stimuleren door zo ecologisch mogelijk te werken en door een grote diversiteit aan gewassen te kweken.
- Op een prachtige plek samen de handen uit de mouwen steken en daar heel veel plezier aan beleven!

We werken vanaf eind februari tot en met november op de tuin om de bodem te verzorgen, te zaaien, planten en onderhouden. Uiteindelijk zijn er vier maanden, te weten juni- september waarin je daarvan de vruchten plukt. Letterlijk door te oogsten en figuurlijk door middel van activiteiten. Onbetaalbare uren waar we met een team van 16 vrijwilligers veel energie in steken. Én waar we enorm van genieten.

Dorthy Reijn

9 Verslag Scholenwerkgroep Rhenen 2025

Onze doelstelling

Het doel van onze werkgroep is om basisschoolkinderen in Rhenen bewuster te maken van hun omgeving en de natuur. We doen dit door kinderen de mogelijkheid te bieden om direct in contact te komen met de natuur via excursies buiten het klaslokaal. Indien gewenst geven we ook voorbereidende lessen in de klas. Door deze ervaringen stimuleren we de interesse in de natuur en het milieubewustzijn.

Hoe hebben we dit in 2025 gedaan?

1. Excursies op Safarischip De Blauwe Bever naar de Ingensche Waarden (Groepen 5 en 6)

Op 14, 15 en 16 mei maakten ongeveer 160 kinderen van vier basisscholen een vaartocht op de Rijn met Safarischip de Blauwe Bever onder begeleiding van de gidsen van de Blauwe Bever en onze IVN Scholenwerkgroep, samen met leerkrachten en ouders. Tijdens het varen vertelden de gidsen over het ontstaan van het landschap en de rivier, de vogels, de fauna en de flora.

Na het aanleggen bij de Ingensche Waarden was het tijd voor een wandeling. In groepen, ieder met een gids en begeleider, verzamelden de kinderen wilde munt en kruiden en ook klei waar vroeger stenen van werden gemaakt. Op de terugweg konden de kinderen, gidsen en begeleiders genieten van verse muntthee en crackers met kruidenboter gemaakt met de door de kinderen verzamelde planten!

Duur van deze vaarten: 2.5 uur

De gidsen bezochten vooraf elke school en gaven een presentatie over wat de kinderen zouden zien en legden uiteraard de veiligheidsregels voor de boottocht uit.

2. Herfstexcursies De Leemkuil (Groepen 3 & 4)

In het najaar hebben we weer onze boswandelingen gemaakt met kinderen uit groep 3 en 4. Dit jaar deden 125 kinderen van vier basisscholen mee. Elke schoolgroep wordt bij aanvang bij de Leemkuil opgedeeld in kleinere groepen van 8-10 kinderen met per groep één gids en een leerkracht of ouder. Voor vertrek legden we dit jaar uit wat ze moesten doen als er een wolf werd gezien. Elke gids had ook een anti-wolffluitje bij zich. We hebben geen wolf of sporen van wolf gezien! Tijdens een wandeling van anderhalf uur leerden de kinderen over de verschillende bomen, paddenstoelen en de dieren die in het bos te vinden zijn. Ze verzamelden bladeren, eikels, beukenootjes, kastanjes en de verschillende kegels van dennen-, sparren- en lariksbomen. Het was een fantastisch paddenstoelenjaar met veel verschillende soorten inclusief natuurlijk een aantal vliegenschimmels.

Activiteiten werkgroepleden

De Rhenense scholenwerkgroep is twee keer in vergadering bijeen geweest – in februari en in september - om onze planning voor de excursies af te stemmen. In September moesten we afscheid nemen van twee van onze gidsen – Gerda Broere-Meintjes en Catrien de Pater - die vele jaren betrokken zijn geweest bij onze groep. Wij wensen hen het allerbeste voor de komende jaren.

Daarnaast kwamen we ook bijeen voor voorbereidende bezoeken aan de Ingensche waarden en de Leemkuil. Wij zijn in juli ook weer op bezoek geweest in de natuurtuin van een van onze gidsen voor een 'English afternoon tea'.

We eindigden het jaar met 9 werkgroepleden. Maar .... wij willen graag het natuurprogramma voor de basisscholen voortzetten en het liefst nog wat uitbreiden. Daarvoor zijn meer gidsen nodig!

Wil jij ook gids worden bij de scholenwerkgroep Rhenen?

Neem dan contact op met de coördinator:

Jennie Jansen-Rogers, Scholen.rhenen@ivnveenendaal-rhenen.nl

10. De Zwammen

In 2025 zijn we er zes ochtenden op uitgetrokken. We hebben gewerkt in;

- 2x natuurtuin Diddersgoed
- 2 x Landgoed Roodselaar Lunteren/Ederveen
- wilgen knotten langs een akker in Renswoude.

Tevens hebben we een excursie gehad waarbij we het Sterrebos hebben bezocht van landgoed Zuylestein in Amerongen.

Naast jeugdleden gaan er ook mensen van 18+ mee. De activiteiten waren altijd heel erg gezellig en er werd goed gewerkt. We hebben mooie klussen kunnen doen.

Bij de activiteiten waren er per keer ca. 8 deelnemers.

Martijn Stip

11. De Groenhoftuin

Jaarverslag De Groenhoftuin 2025

Ook dit jaar is het team weer bijna wekelijks actief geweest in de tuin. Nagenoeg het hele jaar zijn er bloeiende planten in de tuin te vinden, zoals de sneeuwkllokjes in februari tot aan de wintergladiolen in december.

We merken dat er steeds meer leven (zoals insecten) in de tuin te vinden is. Met name op de vlinderheuvel, maar ook rondom de vijver en onder stenen en stammetjes. De begroeiing van de perken is allemaal voller geworden. Piet heeft bij ieder seizoen een verhaal geschreven en dit is in het Groene Blad opgenomen.

In het voorjaar wordt de tuin door een groot aantal schoolklassen bezocht. Het kabouterpad, het blote voeten pad en de zintuigbakken bieden veel educatieve mogelijkheden.

Een probleem wat we niet opgelost krijgen is het gras dat in het pad vast groeit. Wat we ook proberen (uittrekken, schoffelen, branden) het blijft maar doorgroeien. Het lijkt erop dat het harder groeit, dan dat wij het kunnen verwijderen.

Zoals ieder jaar maken de mannen het dak en de zonnepanelen schoon en bladvrij. Wateroverlast in de schuur is aangepakt met viltdoek. Veel van de oorspronkelijke tegels van het speelplein zijn hergebruikt, dit jaar is het restant afgevoerd.

De tuin was te bezichtigen tijdens 2 open dagen en bij het jubileum. Al met al zijn hier circa 25 bezoekers geweest. Ook op de dinsdagochtend kan iedereen de tuin inlopen. We hebben enkele mensen kunnen verwelkomen. Als onderdeel van het welkomstprogramma voor nieuwe leden wordt er ook een rondleiding door de tuin verzorgd.

Het tuinteam is uitgebreid met 2 nieuwe leden: Theo en Eveline.

12. Weidevogelbeschermgroep

I.v.m. de grootte van het verslag is deze online terug te vinden, op onsbinnenveld.nl:

<https://onsbinnenveld.nl/wp-content/uploads/2025/11/Jaarverslag-2025-Weidevogelwerkgroep-Binnenveld-Oost-def.pdf>

13. Duurzaamheid

Activiteiten 2025 werkgroep duurzaamheid

Saskia Koolen, Bianca Kleijer, Ton Ezendam

Datum	Organisatie	Activiteit	Deelnemers
22-03	Ton/Henk/ Saskia	Schone Stappen Wandeling door Ton en Henk te Paske - in het kader van actieweek Nederland Schoon / Veenendaal Schoon. De opruimactie is in samenwerking met Gemeente Veenendaal, TeamClean, Veenendaal voor Vluchtelingenwerk en Pro Veenendaal. Vandaag wordt wijk Oost onder handen genomen. Start bij Ontmoetingshuis, koffie/thee na bij Buurman.	50
14-05	Ton/Bianca	Filmvertoning. Bianca en Ton hebben 3 documentaires in dit kader vertoond Filmvertoning over De Onderstroom Helaas verscheen aankondiging in Rijnpost te laat, wellicht oorzaak van geringe opkomst.	8
21-06	Ton/Henk/ Saskia	Schone Stappen Wandeling in Franse Gat, ism Team Clean	8
07/08/09	Ton	Medewerking organisatie 40-jarig jubileum, activiteit "vergroenen van stukje gemeentelijk grijs", bij voorkeur op één van de Tegelwip-dagen. Contact gehad met Veens Welzijn over de Binnenronde. Aanvankelijk leek er in de wijk voldoende animo voor beheer van het nieuwe groen maar ondertussen heeft zich nog niet echt iemand opgeworpen. Wordt in 2026 vervolgd.	
10		I.v.m. 2e Kamerverkiezing dit jaar geen Week v. Veenendaal Duurzaam	
19-10	Henk	Schone Stappen Wandeling in Centrum - zie bijlage. Samen met Team Clean, Vluchtelingenwerk, DIerenambulance, enkele wethouders en raadsleden	40

14-11	Bianca	RecycleSint / Speelgoedruilbeurs in de Groenhof: - inbrengers: 24 - stuks speelgoed: 366 - bezoekers: 110 - meegenomen items: 1980	
14-12	Ton/Henk/ Saskia	Schone Stappen Wandeling in Schrijverspark, samen met Team Clean	10

Financieel 2025

Voor zover bekend dit jaar geen uitgaven.

Voor de filmavond hebben we gebruik kunnen maken van publiekelijk beschikbare documentaires en een niet publiekelijke documentaire waarvan vertoning ons gegund werd.

Plannen en financieel 2026

- mrt/jun/sep/dec: 4 schone stappen wandelingen'
- 6 mei 2026: filmvertoning
- 3e week april: duurzaamheidsmarkt in gemeentehuis
- wellicht in december weer RecycleSint in de Groenhof
- geschatte uitgaven dit jaar: €400,00 (m.n. voor filmvertoning)

Ton Ezendam, 29 december 2026

14. Vogelwerkgroep

Jaarverslag Vogelwerkgroep 2025

25 februari 2025 Planken Wambuis

In Ede is ook een actieve vogelwerkgroep van het IVN gevestigd. We namen contact met hen op, en het was geweldig dat een enthousiaste IVN'er van de werkgroep in Ede ons op sleeptouw wilde nemen. Met 17 deelnemers gingen we op pad. We werden beloond met prachtige waarnemingen, zoals roofvogels – de blauwe kiekendief, slechtvalk en torenvalk – en vogels zoals de raaf, boomklever, holenduif, grote bonte specht en de zwarte specht. Daarnaast was het heerlijk om de eerste oefenende zangvogels te horen; het leek alsof de lente al voorzichtig in aantocht was.

15 maart, Prattenburg Vroege vogelwandeling (publieksexcursie)

Met een grote groep van ongeveer 20 deelnemers hebben we vroeg verzameld om 6.00uur bij de Groene Entree Prattenburg. We hebben hier veel bosvogels gezien en kunnen genieten van de opkomende natuur. Ook hebben we de appelvink kunnen zien. Het was een leuke groep met wie we samen waren, een paar mensen vanuit de vogelwerkgroep maar ook veel niet IVN leden.

1 mei 2025, Excursie naar Tiengemeten

Samen met Gert ten Haaft hebben we voor de vogelwerkgroep een vogelexcursie naar het natuureiland Tiengemeten georganiseerd. Een groep van 19 deelnemers is vanuit Veenendaal samen naar het pontje gereden om vervolgens naar het eiland te gaan. Vanuit daar werd er verder gegaan op de fiets en onder begeleiding van een gids is het mooie natuureiland ontdekt. Een zeer geslaagde dag!

10 Mei 2025, Plantage Willem III in Elst (publieksexcursie)

Tijdens deze excursie hebben de gidsen Bert van Spanje en Wim van Rotterdam de groep meegenomen in het mooie gebied met veel interessante vogels! Deze vogelexcursie was een publieksexcursie en bedoeld voor mensen buiten de IVN vogelwerkgroep/buiten het IVN. Er waren 16 deelnemers.

24 juni 2025 Nachtzwaluwexcursie

Met een groep van ongeveer 14 deelnemers zijn we samen op nachtzwaluw excursie gegaan bij de Slaperdijk. De excursie was voor IVN leden. We verzamelden om 21.15 om bij schemering in het bos de nachtzwaluwen te zien en horen. We hadden toestemming van de boswachter om na zonsondergang nog in het gebied te zijn. Een hele bijzondere ervaring waarbij we verschillende nachtzwaluwen zijn teggekomen! Wat een bijzonder geluid, heel indrukwekkend!

12 Juli 2025 Leersumse Veld

Een leuk gebied waar bos, water en heide zich afwisselen. We waren met een groep van 13 deelnemers, voornamelijk IVN leden maar ook een paar niet IVN leden. Het was heel rustig met vogels, we hebben niet heel veel kunnen aantreffen. Maar het was wel een gezellige en leuke ochtend. We hebben een wandeling gemaakt van ongeveer 5 km.

4 oktober 2025, Blauwe Kamer (Publieksexkursie)

Met 18 enthousiaste deelnemers, gedeeltelijk IVN en niet IVN leden, trokken we het natuurgebied De Blauwe Kamer in voor een vogelexcursie. In het open rivierenlandschap lieten talloze vogels zich zien en horen, van sierlijke watervogels tot alerte roofvogels. Onder begeleiding werd er volop gekeken, geluisterd en gedeeld, wat zorgde voor een leerzame en ontspannen ochtend in de natuur.

22 november 2025, Polder Arkemheen

Met de vogelwerkgroep zijn we in November samen vanuit Veenendaal naar het natuurgebied Polder Arkemheen gegaan, nabij Nijkerk. We waren met 14 deelnemers. Water, rietmoeras en poldergebied wisselen elkaar af waardoor het een hele mooie plek is om vogels te kijken. We hebben daar veel vogels gezien zoals de Smient, kraakeend, blauwe kiekendief, Brilduiker, Wulp, Grote Zaagbek, Nonnetje, Pijlstaart, Bonte strandloper en ook de zeearend. We hebben de geslaagde ochtend afgelopen met een warme koffie en appeltaart.

Update deelnemers vogelwerkgroep 2025

Gedurende dit jaar is de actieve groep deelnemers van de vogelwerkgroep stabiel gebleven. Er zijn nieuwe deelnemers bij gekomen, terwijl enkele anderen in de loop van het jaar wat minder actief zijn geworden. Per saldo is het aantal deelnemers daarmee vergelijkbaar met eind 2024 en bestaat de groep uit ongeveer 40 leden. In totaal hebben we 131 deelnemers gehad tijdens de vogelexcursies in 2025.

Kenmerkend voor de vogelwerkgroep is de flexibiliteit in deelname. Niet iedereen sluit bij elke activiteit aan: een vaste kern is vrijwel altijd aanwezig, terwijl andere deelnemers één of enkele keren per jaar mee op pad gaan. Deze variatie in betrokkenheid zorgt voor een toegankelijke en dynamische groep, waarin zowel regelmatige als incidentele deelnemers zich welkom voelen.

Aan de excursies doen met name IVN leden mee maar ook regelmatig niet IVN leden. Bij de publieksexkursies is dit natuurlijk het hoogst, daar hebben niet IVN leden voorrang. We proberen ook onze leden te stimuleren vrienden of familie mee te nemen, dit werkt ook goed om op deze manier mensen te enthousiasmeren over het IVN!

Ilse Heurkens

15. Excursies

Jaarverslag 2025 Excursies

Doelstelling

De werkgroep organiseert, coördineert en verzorgt zo'n 15 tot 20 publieksactiviteiten per jaar op het gebied van natuur en milieu in en om Veenendaal. Alle publieksactiviteiten worden voorbereid, uitgezet en gegidst door leden van de werkgroep.

Programma

De publieksactiviteiten worden gepubliceerd in de plaatselijke kranten, de IVN nieuwsbrieven en op de IVN website.

In 2025 zijn de volgende excursie gehouden:

• Februari – Bomen herkennen in de winter	6 deelnemers
• Maart – 2x Paddentrek Kwintelooijen	30 deelnemers
• April – 2x Weidevogels in Binnenveld	20 deelnemers
• Mei – Willem III Plantage	15 deelnemers
• Juni – De Groene Grens	8 deelnemers
• Juli – Insecten Kwintelooijen	14 deelnemers
• Oktober & November – Paddenstoelen Kwintelooijen	43 deelnemers
• Oktober – Willem III Plantage	22 deelnemers

In totaal hebben ruim 158 mensen deelgenomen aan deze excursies.

Carlo van de Weerd

16. Bomen en openbaar groen

Jaarverslag 2025: Bomen en Openbaar Groen

De werkgroep zet zich in voor een duurzaam ecologisch groen- en boombeheer in Veenendaal. Doelstelling daarbij is het bevorderen van duurzaam ecologisch openbaar groenbeheer en het bevorderen van duurzaam (laan)boombeheer met een hoog percentage aan inlandse bomen. De werkgroep is ook een overlegplatform voor de gemeente Veenendaal en heeft daartoe regelmatig overleg met enkele medewerkers van de afdeling Groen van de gemeente.

In 2025 is er tweemaal een groenoverleg geweest waar onder andere de volgende onderwerpen aan de orde gekomen:

- In het kader van het 40-jarige jubileum van de IVN afdeling stonden er diverse acties op het programma. Helaas was niet alles realiseerbaar. Het plan om 40 bomen aan te planten in Veenendaal en Rhenen nam hierin de belangrijkste plaats en tijd.
- Het maaibeleid van gazons gaat de goede kant op. Er wordt op een aantal gazon al minder gemaaid en dit zal de komende jaren ook nog worden uitgebreid. Er komt voor de bewoners ook nog een beeldvormige avond om ook het belang van dit vernieuwende beleid te onderstrepen. Deze aanpassing is namelijk ook een belangrijk onderdeel van de klimaatadaptatie die doorgevoerd moet worden binnen de gemeente.
- Verdere ontwikkeling van bomenkap op diverse plaatsen in Veenendaal en de vervanging van al deze gekapte bomen. Teven zijn enkele kapvergunningen besproken.

De plannen voor het vernieuwde Stadspark zijn verder uitgewerkt in 2025. Op een aantal avonden konden de burgers de plannen bekijken en bespreken en is de werkgroep daar dus ook geweest.

Plannen voor 2026

Voortzetting van het groenoverleg met daarin onder andere aandacht geven aan duurzaam groen beheer en het stimuleren van de biodiversiteit in Veenendaal.

Verder zullen een aantal van de 40 bomen geplant gaan worden.

En ook weer ingaan op uitnodigingen van informatieavonden over bouwplannen en dergelijke die georganiseerd worden door de gemeente om ook daar onze inbreng te geven. Ook willen we kijken of we bij alle participatieprocessen die de gemeente organiseert betrokken kunnen worden, dus ook voor (grote) bouwprojecten. Dit om veel meer natuurinclusief bouwen te bewerkstelligen.

LEDEN WERKGROEP in 2025 (2): Carlo van de Weerd (coördinator) en Ale Kok.

Carlo van de Weerd